

שותפות ושותפים יקרים,

המשורר אהוד מנור כתב: "כדי להגשים חלום אחד ישן יש צורך במיליון חולמים שלא אוטמים את אוזניהם... שעוד זוכרים איך להקל את הנאב...". צוות מן הבארות מבקש לחזק את התקווה בימים הקשים העוברים על כולנו, לתרום למאמצים לקיום שגרת לימודים ולחזק את מרקם החיים העדין ממילא בין יהודים וערבים.

"מקום בלב" הינו מקבץ מערכי הוראה קצרים הכוללים שירים וטקסטים בערבית ובעברית ומזמנים שיח אינטלקטואלי ורגשי המתקף את מגוון המחשבות והרגשות של תלמידים יהודים וערבים כאחד. הטקסטים נבחרו במטרה לאפשר התמודדות עם הקושי והנאב שחווים כולנו, לחזק חוסן ותחושת מסוגלות - ולחנך לטוב.

מקום מקום בלב في القلب

الشريكات والشركاء الأعزاء،

يقول الشاعر أهود منور: "لتحقيق حلمٍ واحدٍ قديمٍ، نحتاجُ إلى مليونٍ حالمٍ لا يصمّون أذانهم... الذين يتذكرون بعدُ كيف يخفّفون الألم...". يسعى برنامج "من الآبار" إلى تعزيز الأمل في هذه الأيام الصعبة التي ألمت بنا، وصبّ الجهود الحثيثة لبناء انتظامٍ تعليميٍّ، وتعزيز النسيج الحياتي المترابط بين اليهود والعرب.

"مكان في القلب" - عبارة عن مجموعة من المخططات الدراسية القصيرة، التي تشمل قصائد ونصوصًا بالعبرية والعربية، التي تُتيح خطابًا فكريًا وعاطفيًا يتطرق بدوره إلى مختلف أفكار الطلاب اليهود والعرب ومشاعرهم على حدّ سواء. وقع الاختيار على هذه النصوص بهدف التأقلم مع الصعوبات والألم التي نختبرها جميعًا، لتعزيز الحصانة النفسية والشعور بالكفاءة والتربية للأفضل.

الوحدات التعليمية متوفرة ومتاحة لكم على موقع برنامج من الآبار، وأيضًا تجدونها على مجموعة الواتس أب الخاصة.
للانضمام:

<https://chat.whatsapp.com/JPURUZtSmeb0Bh9P6s9l18>

يسرنا أن ترسلوا لنا تغذية مرتدة على الفعاليات، اقتراحات للتّحسين وأية أفكار راودتكم.

للتواصل: MinHabeerot@shi.org.il

كُلّنا رجاء بأخبار سارة قريبة
طاقم من الآبار- معهد هارطمان

שנדע ימים טובים,
צוות מן הבארות - מכון הרטמן

בְּקוֹדֵת מִבֵּט וְجِهَةٌ נֶזֶר

במערך שלפניכם בחרנו להתבונן ולשוחח על האתגר והיכולת להכיל מורכבות ולהכיר זוויות מבט שונות מתוך מודעות לקיומן. על מנת לבחון מציאות, נדרשת פרספקטיבה, פניות רגשית, הבחנה בין עיקר לטפל, בין אמת לשקר, בין עובדות לדעות, כמו גם הכרה בכך שהמציאות מורכבת ושיש לגביה נקודות מבט שונות.

בזמני משבר – עלול להיווצר ליקוי בבוחן המציאות ואנחנו נוטים לראות דברים באופן חד צדדי, פשטני, ומוחלט. באיזה מקרים ומה קורה לנו כשאנו דבקים בנקודת מבט צרה? מה נדרש כדי לאפשר הרחבה של נקודת המבט? מה יכול לסייע לכך בעת הזו?

في المخطط الدراسي المائل أمامكم، ارتأينا أن نقدّم محادثة وتأمّل، حول التّحدّي الكامن في احتواء التّعديّة والتّعرّف على وجهات نظر مختلفة.

من اجل فحص الواقع، هناك حاجة لوجود وجهة نظر، تفرغ عاطفي، تفرقه بين ما هو أساسي وما هو هامشي، بين الحقيقة والكذب، بين الحقائق والأراء، وأيضاً الإعتراف بأن الواقع مركب وهناك وجهات نظر مختلفة.

في الأزمات - ممكن أن تنشأ صعوبة في حكم الواقع، حيث نميل لرؤية الأشياء من جانب واحد وبطريقة مبسطة ومطلقة.

ما هو المطلوب من اجل توسيع وجهات النّظر واحتواء مواقف اضافية؟ ماذا يحدث لنا عندما نتمسك بوجهة نظر ضيقة؟ ما الذي قد يساعد في هذه الفترة؟

وجهة نظر | محمود درويش
נְקוּדַת מַבֵּט | מחמוד דרוויש

הֶהֱבִדֵּל בֵּין הַנְּרָקִים לְבֵין הַחֲמֻנָה הוּא
הֶהֱבִדֵּל בֵּין שְׁתֵּי נְקֻדּוֹת מַבֵּט:
הָרֹאשׁוֹן מִבֵּיט בְּדַמוֹתוֹ בַּמַּיִם, וְאוֹמֵר:
אֵין אַחַר מְלַבְּדִי.
וְהַשֵּׁנִי מִבֵּיט אֶל עֵבֶר הַשְּׁמֶשׁ וְאוֹמֵר:
אֵינִי אֶלֶּא מִי שֶׁאֵנִי סוֹגֵד לוֹ.
וּבְלִילָה, הַפֶּעַר בֵּינֵיהֶם מְצִטְמָצֵם
וְהַפְּרָשׁוֹת מְתַרְחֶבֶת!

الفارق بين النرجس وعباد الشمس هو
الفرق بين وجهتي نظر:
الأول ينظر إلى صورته في الماء، ويقول:
لا أنا إلا أنا.
والثاني ينظر إلى الشمس ويقول:
ما أنا إلا ما أعبد.
وفي الليل، يضيق الفارق
ويتسع التأويل!

מחמוד דרוויש - מחמוד דרוויש (1941-2008) משורר
פלסטיני, שזכה בפרסים רבים על עבודתו הספרותית, ונחשב
בעיני רבים למשורר הלאומי הפלסטיני.

מחמוד דרוויש - [1941-2008] שاعر ואדיב פלסטיני,
נאל העיד מן الجوائز عن أعماله الأدبية، ويعتبره الكثيرون
الشاعر الوطني الفلسطيني

שאלות לדין ומחשבה אִשְׁלֵה לַנְּקָשׁ וַתְּפִקִיר

النَّجَسِ وَعِبَادِ الشَّمْسِ، تَمَثَّلُ أَجْنَاسًا مُخْتَلِفَةً
مِنَ الْبَشَرِ وَذَوِي وَجْهَاتٍ نَظَرٍ مُخْتَلِفَةٍ. اشْرَحُوا
بِكَلِمَاتِكُمُ التَّوَجُّهَاتِ الْمُخْتَلِفَةَ، هَلْ تَعْرِفُونَ
أَشْخَاصًا، ذَكَورًا أَوْ إِنَاثًا، يَمِيلُونَ لِيَكُونُوا نَرَجِسًا؟
أَوْ أَشْخَاصًا، ذَكَورًا أَوْ إِنَاثًا، يَمِيلُونَ لِيَكُونُوا عِبَادِ
الشَّمْسِ؟

"وفي الليل، يضيق الفارق ويتسع التأويل!"
لماذا الليل بشكل خاص يُمكن اتساع التأويل؟
ما الذي يمنحكم إمكانية تضيق الفارق
واتساع التأويل؟

הנרקיס והחמנייה, משולים לבני אדם שונים
ובעלי תפיסות עולם שונות. הסבירו
במילותיכם את הגישות השונות, האם אתם
מכירים א.נשים שהם יותר נרקיס? או א.נשים
שהם יותר חמנייה?

"ובלילה, הפער ביניהם מצטמצם והפרשנות
מתרחבת!" מדוע דווקא הלילה מאפשר את
הרחבת הפרשנות? מה מאפשר לכם לצמצם
את המרחק ולהרחיב את הפרשנות?

בְּקִיץ רְאִיתִי לְיַד הַיָּם
תִּינוּק שֶׁרָאָה אֶת הַיָּם בַּפְּעַם הָרִאשׁוֹנָה
וְזָקֵן שֶׁרָאָה אֶת הַיָּם בַּפְּעַם הָאַחֲרוֹנָה
יוֹשְׁבִים יַחְדָּיו בְּחוֹל,
וְעֵינָי שְׂנִיָּקִים פְּתוּחוֹת לְרוֹחָה:
כֹּל אֶחָד לְרוֹחָה אַחֶרֶת

في الصيف رأيت إلى جوار البحر
طفلاً كان يشاهد البحر لأول مرّة
وشيخاً كان يشاهد البحر لآخر مرّة
يجلسان معًا على الرمال،
وعيون كليهما مفتوحة على اتساعهما:
كلٌّ على متّسع آخر

(בית מתוך השיר: "נסיעה ארוכה" מתוך:
"שעת החסד", יהודה עמיחי, הוצאת שוקן)
יהודה עמיחי (1924-2000) משורר,
סופר, מחזאי ומתרגם ישראלי. חתן
פרס ישראל לשירה (1982)

[بيت من قصيدة "سفرة طويلة" من الديوان:
"ساعة النعمة", يهودا عميحي, إصدار شوكن]
يهودا عميحي [1924-2000] شاعر وكاتب
مسرحي ومترجم إسرائيلي. حائز على جائزة إسرائيل
للشعر [1982].

שאלות לדין ומחשבה أسئلة للنقاش والتفكير

• התינוק והזקן מתבוננים באותו הים ובכל זאת כל אחד מהם רואה תמונה שונה. איך אתם מסבירים זאת? האם תוכלו לשתף באירוע, או ספור בו חוויתם. את אותה המציאות בצורה שונה מאד מאד אחר שהיה בקרבתכם?

“וְעֵינֵי שְׂנֵיָהֶם פְּתוּחוֹת לְרוֹחָה: כֹּל אֶחָד לְרוֹחָה אַחֶרֶת” איזו תחושה מלווה אתכם. בקריאת השורות האלה? איזה משמעות מוסיף כאן המשורר?

שני השירים מדגישים את השוני שבנקודות המבט. האם תוכלו לציין מצב שבו הרגשתם שלמרות השוני אתם חשים שותפות? סולידריות. אחווה? מה אפשר זאת? מה תרם לכך?

דרווש רואה בפרחים את ההזדמנות להרחבת המבט ועמיחי רואה אותה בים. מה ההבדל בין שתי המטפורות? מהי המטפורה שלכם?

כאנשי ונשות חינוך, איך תגרמו לתלמידים.ות לראות ראייה רחבה יותר ולהבחין בנקודות מבט נוספות על זו שלהם?

سאלות לדין ומחשבה أسئلة للنقاش والتفكير

الطفل والشيخ يتأملان بنفس البحر، وكلّ منهما يرى صورةً مختلفةً. كيف تفسّرون ذلك؟ هل يمكنكم مشاركتنا بموقفٍ ما أو بقصةٍ اختبرتم/ن فيها الواقع بطريقةٍ مختلفةٍ تمامًا عن شخصٍ آخر كان بقربكم؟

"وعيون كليهما مفتوحة على اتساعهما: كلٌّ على متسعٍ آخر" أيّ شعور يعتريكم/نّ عند قراءة هذه السطور؟ ما هو المعنى الذي يُضيفه هنا الشاعر؟

القصيدتان تُشدّدان على اختلاف وجهات النظر. هل يمكنكم تحديد موقفٍ ما شعرتم فيه بالشراكة/ بالتعاون رغم الاختلاف؟ التضامن، الأخوة؟ ما الذي أتاح ذلك؟ ما الذي ساهم في ذلك؟

يرى درويش بالورود فرصةً لتوسيع وجهة النظر، أمّا عميحي يراها في البحر. ما الفرق بين الاستعارتين؟ ما هي الاستعارة الخاصة بكم؟

كعاملين/ات في القطاع التربوي، كيف تساعدون التلاميذ/التلميذات على النظر برؤية واسعة جدًا وملاحظة وجهات نظر إضافية دون وجهات نظرهم؟